

บทที่ 3 การประเมินระบบการจัดการขยะมูลฝอย

3.1 ขั้นตอนการเตรียมการ

การดำเนินการตรวจประเมิน มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากแบบสำรวจมาพิจารณา โดยการตรวจสอบเอกสาร การสัมภาษณ์และการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ในแบบสำรวจโครงการระบบจัดการขยะมูลฝอยการตรวจประเมินควรมีขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 สรุปการดำเนินงานจากการสำรวจและแบบสำรวจ

3.1.2 ตรวจสอบเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2 แบบประเมินระบบการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน

แบบประเมินระบบการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ด้านนโยบาย

ตอนที่ 2 ด้านเทคนิค

ตอนที่ 3 ด้านการบริหารจัดการ

ตอนที่ 4 ด้านการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชน

**แบบประเมินระบบการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน
ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด**

ชื่อผู้ประเมินระบบ.....
 ตำแหน่ง.....สังกัด.....
 โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail.....
 ชื่อผู้ตรวจทาน.....
 ตำแหน่ง.....สังกัด.....
 วัน เดือน ปี ที่ประเมิน.....

ตอนที่ 1 ด้านนโยบาย

ที่	ตัวบ่งชี้	การดำเนินการ			คะแนน ที่ได้
		0 คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	
1.	นโยบาย				
1.1	นโยบายการจัดการขยะมูลฝอยจากฝ่ายบริหารและถือเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายของหน่วยงาน	ไม่มี	อยู่ระหว่างดำเนินการ	มี	
1.2	ความเชื่อมโยงของนโยบายของหน่วยงานกับนโยบายที่เกี่ยวข้องอื่นๆ	ไม่มี	-	มี	
1.3	ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติในการจัดเก็บค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอย	ไม่มี	อยู่ระหว่างดำเนินการ	มี	
2.	ผู้รับผิดชอบ				
2.1	การกำหนดผู้รับผิดชอบในผังโครงสร้างของฝ่ายบริหารอย่างชัดเจน	ไม่มี	อยู่ระหว่างดำเนินการ	มี	
2.2	การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	ไม่มี	อยู่ระหว่างดำเนินการ	มี	
2.3	การแต่งตั้งคณะทำงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย	ไม่มี	อยู่ระหว่างดำเนินการ	มี	
3.	ระบบข้อมูล				
3.1	ระบบรวบรวมและสรุปผลข้อมูล	ไม่มี	อยู่ระหว่างดำเนินการ	มี	

ที่	ตัวบ่งชี้	การดำเนินการ			คะแนน ที่ได้
		0 คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	
3.2	การทำรายงานติดตามประเมินผลเสนอ คณะกรรมการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	ไม่มี	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ	มี	
4.	งบประมาณ				
4.1	การจัดสรรงบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ในการจัดการขยะมูลฝอย	ไม่มี	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ	มี	
4.2	การกำหนดเป้าหมาย ติดตามประเมินผล การใช้งบประมาณ	ไม่มี	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ	มี	
4.3	การลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพระบบ	ไม่มี	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ	มี	
5.	การรวมกลุ่มพื้นที่				
5.1	การรวมกลุ่มและจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกับ อปท. อื่นๆ	ไม่มี	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ	มี	
5.2	อปท. ที่จัดทำบันทึกข้อตกลงนำขยะมูลฝอย มากำจัด ณ สถานที่ฝังกลบ	ไม่มี	บางส่วน	ทั้งหมด	
ผลการประเมินด้านนโยบาย					26

ตอนที่ 2 ด้านเทคนิค

ที่	ตัวบ่งชี้	การดำเนินการ			คะแนน ที่ได้
		0 คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	
1.	การออกแบบ				
1.1	การศึกษาความเหมาะสมของโครงการ	ไม่มี	-	มี	
1.2	ออกแบบโดยวิศวกรที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	ไม่มี	-	มี	
1.3	รายการคำนวณ	ไม่มี	-	มี	
1.4	แบบก่อสร้าง	ไม่มี	-	มี	
1.5	รายการประกอบแบบก่อสร้าง	ไม่มี	-	มี	
2.	การก่อสร้าง				
2.1	ดำเนินการก่อสร้างโดยนิติบุคคลที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรม	ไม่มี	-	มี	
2.2	แบบก่อสร้างจริง (As-Built Drawing)	ไม่มี	-	มี	

ที่	ตัวบ่งชี้	การดำเนินการ			คะแนน ที่ได้
		0 คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	
2.3	การตรวจสอบระบบก่อนการใช้งาน	ไม่มี	-	มี	
2.4	คู่มือการบำรุงรักษาระบบจัดการขยะ	ไม่มี	-	มี	
2.5	การฝึกอบรมการควบคุมการจัดการขยะ	ไม่มี	-	มี	
3.	การดำเนินการ				
3.1	จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในระหว่างชั่วโมงทำงาน ติดประกาศชั่วโมงปฏิบัติงานที่ประตูทางเข้า เพื่อให้สาธารณชนได้ทราบ	ไม่มี	-	มี	
3.2	มาตรการตรวจสอบขยะมูลฝอย ตรวจสอบน้ำหนักและป้องกันการกำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ได้รับอนุญาต	ไม่มี	-	มี	
3.3	บันทึกปริมาณขยะมูลฝอยรายวัน	ไม่มี	-	มี	
3.4	ควบคุมเศษขยะมูลฝอย กลิ่น แมลงและพาหะนำโรค	ไม่มี	-	มี	
3.5	การใช้วัสดุกันซึม	ไม่มี	-	มี	
3.6	การฝังกลบ บดอัดและปิดทับ	ไม่มี	-	มี	
3.7	ระบบรวบรวมและสูบน้ำขยะมูลฝอย	ไม่มี	มี/ใช้งานไม่ได้	มี/ใช้งานได้	
3.8	ระบบบำบัดน้ำขยะมูลฝอย	ไม่มี	มี/ใช้งานไม่ได้	มี/ใช้งานได้	
3.9	ระบบควบคุมก๊าซ	ไม่มี	มี/ใช้งานไม่ได้	มี/ใช้งานได้	
3.10	ระบบตรวจสอบก๊าซ	ไม่มี	มี/ใช้งานไม่ได้	มี/ใช้งานได้	
3.11	ระบบติดตามตรวจสอบน้ำใต้ดิน	ไม่มี	มี/ใช้งานไม่ได้	มี/ใช้งานได้	
3.12	ระบบการจัดการน้ำฝน	ไม่มี	มี/ใช้งานไม่ได้	มี/ใช้งานได้	
3.13	ดูแลรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์เป็นประจำ	ไม่มี	-	มี	
3.14	มาตรการป้องกันอัคคีภัย และแผนฉุกเฉิน	ไม่มี	-	มี	

ที่	ตัวบ่งชี้	การดำเนินการ			คะแนน ที่ได้
		0 คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	
3.15	พื้นที่แนวกันชน (Buffer Zone)	ไม่มี	-	มี	
3.16	การบำรุงรักษา ถนนที่อยู่ในพื้นที่	ไม่มี	-	มี	
ผลการประเมินด้านเทคนิค					52

ตอนที่ 3 ด้านการบริหารจัดการ

ที่	ตัวบ่งชี้	การดำเนินการ			คะแนน
		0 คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	ที่ได้
1.	บุคลากร				
1.1	หัวหน้าฝ่ายระดับปฏิบัติ ด้านสิ่งแวดล้อม ที่ผ่านการอบรมเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย	ไม่มี	มี / ไม่ผ่าน การอบรม	มี / ผ่าน การอบรม	
1.2	ผู้ควบคุมระบบที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม หรือ ใบอนุญาตผู้ควบคุม ระบบฯ	ไม่มี	มี / ไม่มี ใบอนุญาตฯ	มี / มี ใบอนุญาตฯ	
1.3	ช่างเทคนิคประจำระบบที่ผ่านการอบรม เรื่องการจัดการขยะมูลฝอย	ไม่มี	มี / ไม่ผ่าน การอบรม	มี / ผ่าน การอบรม	
2.	การเดินระบบ				
2.1	แผนการเก็บตัวอย่างคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่เหมาะสม	ไม่มี	มี / ไม่ได้ จัดเก็บตาม แผน	มี / จัดเก็บ ตามแผน	
2.2	การเก็บสถิติและข้อมูลและจัดทำบันทึก รายละเอียดแสดงผลการทำงานของระบบ ในแต่ละวัน	ไม่มี	มี / ไม่ได้ จัดทำ ทุกวัน	มี / จัดทำ ทุกวัน	
2.3	การจัดทำและรายงานสรุปผลการทำงาน ของระบบในแต่ละเดือน	ไม่มี	มี / ไม่ได้ จัดทำ ทุกเดือน	มี / จัดทำ ทุกเดือน	
2.4	มาตรการควบคุมขยะมูลฝอยที่จะเข้าระบบ (เช่น การคัดแยกขยะต้นทาง และ 3Rs เป็นต้น)	ไม่มี	มี / ไม่ได้ ดำเนิน การตาม มาตรการ	มี / ดำเนิน การตาม มาตรการ	
2.5	เก็บข้อมูลย้อนหลัง	ไม่มี	มี / ไม่ สม่ำเสมอ	มี / สม่ำเสมอ	

ที่	ตัวบ่งชี้	การดำเนินการ			คะแนน ที่ได้
		0 คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	
2.6	มาตรการควบคุมผู้ค้าขายขยะมูลฝอย	ไม่มี	มี / ไม่ได้ ดำเนินการ การตาม มาตรการ	มี / ดำเนิน การตาม มาตรการ	
2.7	มาตรการควบคุมขยะมูลฝอยที่จะเข้าระบบ (เช่น การคัดแยกขยะต้นทาง และ 3Rs เป็นต้น)	ไม่มี	มี / ไม่ได้ ดำเนินการ ตามมาตรการ	มี / ดำเนิน การตาม มาตรการ	
3.	คุณภาพสิ่งแวดล้อม(ค่าเฉลี่ยในรอบ 12 เดือน)				
3.1	ความเป็นกรดและด่างในบ่อสังเกตการณ์ ระหว่าง 5.5 - 9.0	ไม่มีการ ตรวจวัด	ตรวจ/ไม่ ผ่าน มาตรฐาน	ตรวจ/ ผ่าน มาตรฐาน	
3.2	ค่าการนำไฟฟ้าในบ่อสังเกตการณ์ (เปรียบเทียบ อย่างน้อย 2 บ่อ)	ไม่มีการ ตรวจวัด	ตรวจ/มีค่า สูงขึ้นอย่าง มีนัยสำคัญ	ตรวจ/ไม่มี ความ แตกต่าง	
3.3	โลหะหนัก 10 ชนิดตามมาตรฐานคุณภาพ น้ำใต้ดินในบ่อสังเกตการณ์	ไม่มีการ ตรวจวัด	ตรวจ/ไม่ ผ่าน มาตรฐาน	ตรวจ/ ผ่าน มาตรฐาน	
3.4	กลิ่นรบกวน	มีการ ร้องเรียน บ่อย	มีการ ร้องเรียน เป็นครั้งคราว	ไม่มีการ ร้องเรียน	
4.	การบำรุงรักษา				
4.1	แผนการบำรุงรักษาระบบ/เครื่องจักร	ไม่มี	มี/ไม่ปฏิบัติ ตามแผน	มี/ปฏิบัติ ตามแผน	
4.2	การจัดทำรายงานการตรวจสอบการบำรุงรักษา	ไม่มี	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ	มี	
4.3	การซ่อมบำรุงทันทีเมื่อเครื่องจักรชำรุดหรือเกิด เหตุขัดข้อง	ไม่มี	บางครั้ง	ทุกครั้ง	
4.4	การปรับปรุงแผนการตรวจสอบบำรุงรักษาทุกปี	ไม่มี	บางปี	ทุกปี	
ผลการประเมินด้านการบริหารจัดการ					36

ตอนที่ 4 ด้านการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชน

ที่	ตัวบ่งชี้	การดำเนินการ			คะแนน ที่ได้
		0 คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	
1.	การประชาสัมพันธ์ด้านการจัดการขยะมูลฝอย				
1.1	การจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์ประจำปี	ไม่มี	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ	มี	
1.2	การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่แสดงรายละเอียด ของระบบการจัดการขยะมูลฝอย เช่น แผ่นพับ ป้าย เป็นต้น	ไม่มี	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ	มี	
1.3	การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ในชุมชน	ไม่มี	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ	มี	
1.4	การวิเคราะห์ผลการดำเนินการและนำมาใช้ในการ การปรับปรุงแผนการดำเนินการ	ไม่มี	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ	มี	
2.	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย				
2.1	ผู้แทนภาคประชาชนเป็นคณะกรรมการ บริหารจัดการขยะมูลฝอย	ไม่มี	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ	มี	
2.2	การจ่ายค่าเก็บขนและค่ากำจัดขยะมูลฝอยของ ประชาชน	ไม่มี	มีการจ่าย ค่าเก็บขน แต่ไม่มีการ จ่ายค่า กำจัด	มีการจ่าย ค่าเก็บขน และค่า กำจัด	
2.3	การจัดตั้งกลุ่ม/ชมรม/องค์กร หรือศูนย์เรียนรู้ ด้านการจัดการขยะมูลฝอย	ไม่มี	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ	มี	
3.	การให้บริการประชาชน				
3.1	การจัดเตรียมภาชนะรองรับขยะมูลฝอยอย่าง เพียงพอ	ไม่มี	มี แต่ไม่ เพียงพอ	มีเพียงพอ	
3.2	การจัดเตรียมภาชนะรองรับตามประเภท ขยะมูลฝอย (การคัดแยกขยะ)	ไม่มี	ครอบคลุม บางพื้นที่	ครอบคลุม ทุกพื้นที่	
3.3	การตกค้างของขยะมูลฝอย	ทุกวัน	บางวัน	ไม่มี	
3.4	เจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียน/มีการแก้ปัญหาเรื่อง ร้องเรียน	ไม่มี	มี / ไม่มี	มี / มี	
ผลการประเมินด้านประชาสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วม					22

3.3 เกณฑ์การให้คะแนน

หน่วยงานสามารถทำการประเมินและให้คะแนนตนเอง โดยแบบประเมินมีตัวบ่งชี้ทั้งหมดแบบละ 68 ตัวบ่งชี้ แต่ละตัวบ่งชี้จะมีคะแนน 3 ระดับคะแนน ได้แก่ 0 1 และ 2 การคิดเกณฑ์การให้คะแนนจะใช้จำนวนร้อยละของคะแนนทั้งหมด ดังนี้

ปัจจัยการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1. ผลการประเมินด้านนโยบาย	26	
2. ผลการประเมินด้านเทคนิค	52	
3. ผลการประเมินด้านบริหารจัดการ	36	
4. ผลการประเมินด้านการประชาสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมของประชาชน	22	
รวม	136	

$$\text{ร้อยละของคะแนน} = \frac{\text{คะแนนที่ได้} \times 100}{\text{คะแนนเต็ม}}$$

สรุปคะแนน	คะแนนรวมมากกว่าร้อยละ	80	อยู่ในเกณฑ์ดี
	คะแนนรวมอยู่ระหว่างร้อยละ	60-80	อยู่ในเกณฑ์พอใช้
	คะแนนรวมน้อยกว่าร้อยละ	60	อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง